

**Tertia Seraphica Vinea, Sive Tertius Ordo De Poenitentia
à S.P.N. Francisco institutus**

Pauck, Engelbert

Coloniae, 1720

Num. 150. Sancti Religiosi Ordines, qui ex triplici Seraphica Vinea
tanquam Palmites ex vite propullulaverunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64103](#)

Apostolicam, *Saluatoris & D. N. I. Christi.*
 &c. datam Romæ ad S. Mariam Maj. 14.
 Septemb. 1624. post legitimos Processus,
 illos declaravit veros Martyres, omnibusque
 Religiosis S. FRANCISCI, & Ecclesiasticis
 omnibus Dicecisis Molinensis Officium &
 Missam de iis recitandi ad diem 5. Febr. li-
 centiam concessit.

B. *Viridiana à Seraphico P. FRANCISCO* 1224. ad Tertiū Ordinis Institutum in-
 ter primas filias recepta fuit. Obiit sanctissi-
 mè, erecto corpore, brachiis cancellatis, ge-
 nuflexa. 1242. & [ut] loquitur *Martyr.*
Francisc.] dignis pœnitentiæ fructibus, & mi-
 raculorum gloriæ spectabilis. *Innocentius XII.*
 Officium ejus sub ritu dupl. maj. 1694. toti
 Ord. Fratrum Min. de Obs. recitari concessit.

Quod si catalogum contexere vellem de
 aliis Beatis, sive per formalem Ecclesiæ ce-
 remoniam, sive per Chorizationem, Peren-
 nizationem, sive per aliam viam summo
 Pontifici, & Ecclesiæ placitam? Turbam
 magnam, & ingentem valde numerum jux-
 ta sæculorum cursum producere deberem.
 Hinc Lectorem remitto *ad Menol. Franc.* in
Hist. proloq. §. 4. de Beatis ex triplici Ordine
 S. Francisci, perenni, & immemoriali Cul-
 tu legitimatis. fol. mihi 244. & ad Firmam.
Seraph. R. P. Herm. Born Coloniae editum
 1715. in quo ad singulos anni dies vitam ali-
 cujus Sanctæ; vel Beatæ ex III. Ordine refert.
 Ubi simul allegantur verba *Clementis VIII.*
 Nunquam scilicet fore laborum finem; si
 omnes, & singuli [qui virtutibus, miracu-
 lis, & sanctitate clari in S. FRANCISCI
 Instituto vixerunt] à Sede Apostolicâ Beato-
 rum fastis inscribi deberent. Hoc tamen
 pro gloria Tertiū Ordinis breviter allegan-
 dum duxi; quod ex hoc Ordine Pœnitentium
 6. alii sacri Ordines propullulaverint, prout
 authenticis argumentis clare producit *Orbis*
Seraph. *To. 2. lib. 13. c. 1.*

Primus Ordo seu Palmes ex Tertia Sera-
 phica Vinea profiliens est Ordo Eremitarum
 S. Hieronymi; quem circa annum 1405.
 Ven. Servi Dei: Carolus de Monte Grana-
 rio, & Gualterus Marsus Tertiarii, appro-
 bante *Gregorio XII.* erexerunt; unde & gri-
 seâ tunica more Franciscanorum induuntur,
 & chordâ (non quidem de canabe, sed co-
 reo) cinguntur, calepodii, seu ligneis cal-
 ceis utuntur. Ab *Eugenio IV. Pio II. Paulo*
II. provisionibus, & gratiis Ecclesiasticis
 donantur.

Secundus Ordo. Ursulinarum dictus à
 quadam Tertiariâ, Ven. famulâ Dei, B. An-
 gela de Disenzano, ex partibus Lombardiae;
 inter Veronam & Brixiam oriunda, initium
 sumpsit. Hæc saepius visa est à terra elevari,
 & JESU crucifixi amore succensa, Terram
 Sanctam, & Apostolorum limina visitavit, &
 demum Brixia cœpit cogitare de instituendo
 Sodalito virginum, sub invocatione S. Ur-
 sulæ; quod dudum per Angelum ipsi in visio-
 ne fuerat ostensum. S. Carolus Borromæus
 cum Episcopo Brixiensi & Ferrarensi, obti-
 nuit: ut approbaretur à *Gregorio XIII.* an-
 no 1572. 24. Novemb. Deinde per Galliam
 mirè crevit hæc Sodalitas, cuius Constitutio-
 nes propriæ, Tertio S. FRANCISCI Insti-
 tuto additæ, & postmodum à *Paulo III.*
 approbatæ sunt. Prospicuè primum vivebant
 Ursulinæ in propriis quidem, sed ampliori-
 bus domibus, cum magno puellarum bono,
 civium exemplo, & solatio; donec Francis-
 cus Gonzaga ex totius Ordinis S. Francisci
 Ministro Gen. Episcopus Mantuanus optimis
 legibus, hoc Institutum ad communem vitam
 translatum, communire voluerit. Ita *Orbis*
Seraph. *Tom. 2. Lib. 12. c. 8.*

Tertius & Quartus Ordo initium duxer-
 runt à S. Franciscā Romana Vidua, & S.
 Brigitta, quarum altera novum Ordinem
 sub titulo S. Salvatoris, altera sub Regula
 S. Bene-

S. Benedicti fundavit. Utramque autem prius in III. Ordine S. Franc. de Pœn. Professiōnem emisſe, testantur *Arturus in Mart. Franc. ad diem 9. Martii. Bordon. in Chron. & Bullario trium Ordinum. Chron. Prov. Portugal. parte 1.* aliique non pauci apud eosdem. Et quidem de S. Franciſca legimus; eam primò sub P. Bartholomæi Mino-ritæ Confessarii sui [ex Conventu trans Tyberim] obedientia & directione omnia sua consilia promovisse. De S. Brigitta verò constat: quod in contestationem prioris suæ Professionis sub Tertia Regula S. Franciſci nodoso se fune cinxerit, & apud Moniales Franciscanas S. Laurentii in Panis Per- na sepeliri elegerit.

Quintus Ordo. à Ven. Famula Dei (Ma- ria Longa) originem trahit (Capucinarum) dictus. Hæc famula Dei ex Iberum solo oriunda, supremo Regni Neapolitani Cancel- lario in matrimonium data, quæ Divæ Vir- gini apprimis devota, ex Lauretana Peregrina- tione, ad votum in infirmitate emissum persolvendum, suscepit, Neapolim redux hospitale largis proventibus dotatum funda- vit pro morbo incurabili laborantibus: cùmque opes ejus tam copiosè affluerent: etiam Parthenonem Sanctimonialium in ho- norem B. Virginis (in Jerosolymis dictam construxit, Grandis stupor, & mira ædifica- tio mundum Neapolitanum pervaserunt; quando confexit tam præcellentem, & perillustrem Dominam contemptis saceruli il- lecebris , humilem III. Ordinem de Pœn. assumere, religiosis suis Consororibus ut ancillam famulari, solemnem claustralim vi- tæ Professionem emittere, & ex *Pauli III.* Jussu suo noviter fundato Monasterio ut Ab- batissam præfesse. Neque in hoc perfectionis gradu sistebat Famula Dei, sed prioris Insti- tuti sui Regulis paululum immutatis, cum suis Tertiariis Sanctimonialibus ad hoc ar-

denter anhelantibus, maximè verò S. Caje- tano persuadente, Auctoritate Apostolicâ ad primam Regulam S. Claræ accuratè ser- vandam, perpetuo se voto adstrinxit. Quia verò tunc temporis Neapoli nulla adhuc P. P. Reformatorum notitia, vel domici- lium erat; præfatæ Moniales spirituali P. P. Capucinorum gubernio eadem Auctoritate sunt commissæ; quod occasionem & causam dedit Nomini Capucinarum, denominatio- ne hac ad plures Italiae & Germaniae Con- ventus translata. Verum cujuscunque tandem hæ Moniales directioni subsint, certè jure meritissimo Clarissarum, aut Coletanarum titulo gaudebunt, prout *Orb. Seraph. Tom. 2. Lib. 11.C.10. n. 381.* apertè demonstrat.

Sextus Ordo. Insuper bellum, quod Se- raphicus Pater tartareis potestatibus, Pœnitentiæ, Orationis, Prædicationis, aliisque spiritualibus exemplaris vitæ, & ædificatio- nis armis indixerat, etiam materiali gladio per quosdam suos Filios (S. Joannem de Ca- pistrano, B. Franciscum Ximenium, aliósque permultos) summâ cum laude prosequi con- tendit; dum sacram militiam contra visibles Dei, & S. Matris Ecclesiæ hostes suscitavit, conscripsit, armavit. Enim verò anno 1623, Ferdinandus Gonzaga Mantua Dux, præ- misso in Conventu Ara-Cælitano [cum Ca- rolo Nucernensium Duce, & Alphonso Co- mite Atamio Alemanno] Novitiatus inito cum Franciscanis consilio, sen. et ipsos, fortunas, & arma sua in S. Rom. Ecclesiæ, & immacu- latæ Conceptionis B.M. V. defensionem, ad Catholici nominis exaltationem, ad infide- lium quorumcunque extirpationem, Deo omnipotenti consecrare decreverunt. Hunc Ordinem militarem Equitum Regularium approbavit *Urbanus VIII.*, & sub titulo im- maculatæ Conceptionis (teste Menol. Franc. fol. 331. in Hist. prolog.) sub *Regula S. FRANCISCI*, sub protectione Archangeli Mi-

Michaëlis, & S. Basili Episcopi Institutum confirmavit; eorumque publicam Professionem, anno 1624. 21. Jan. ad manus suas emissam suscepit. Eorum autem primaria & fundamentalis ratio fuit: ut nempe dicerentur Equites S. Militia Christianæ, sub Regula S. FRANCISCI, & sub Immaculatae Conceptionis titulo; qui solemnni voto, & jamento se obligarent, in quavis occasione, terrâ marique contra quoscunque S. R. Ecclesiæ hostes decertare.

Sunt & alii religiosi Ordines, Status, & Conventus; qui vel à S. FRANCISCO tanquam fonte totaliter profluunt, vel saltem rivulos suos indè trahete dignoscuntur. Nam

Primo. S. Petrus de Alcantara, Franciscanus Discalceatus, Seraphicæ Virginis Theresiæ Confessarius; verbo, & exemplo, consilio, & facto, promisso & assistentiâ, zelosè & efficaciter adjuvit reformationem antiquissimi & celeberrimi Carmelitarum Ordinis.

Secundo. S. Franciscus de Paula, nativitatem suam, educationem, primam Professionem, & inclyti Minimorum Ordinis institutionem Seraphico P. FRANCISCO debet & adscribit: in hoc præsertim eidem primatum cedens, quod, dum ille suos Asseclas [Minores] nuncupat: hic Minimos appellare non gravetur. Quidquid in hoc puncto invidiae, livoris, odii, similitatis, aut judicii disquirendum occurrit: aliorum studio, calamo, & judicio decidendum relinquo. *Ait gubern. in Orb. Seraph:* T. 2. L. 13. C. 4.

Tertiò. S. Ludovicus IX. Galliarum Rex III. Ordinis S. Franc. Regulam professus ex laudatissimo Zelo Parisiis illarum Feminarum cœtum collegerat; quæ laboris impatientes, turpis lucri quæstu venalem pudicitiam expouere non erubescabant; iisdem domum quandam Palatio suo vicinam: quam Filiarum Dei domum, seu Cœnobium vocitabant: ædificari, iisque simul collectis, necessaria

Vinea Seraphica.

ad victum, & vestitum, nil ultra postulantibus, suppeditari voluit; quo facto lupanar exspoliavit omnibus illis, quæ solius inopiae titulo peccare consueverant: pro quibus in sancto Proposito conservandis sufficietes in Testamento redditus reliquit.

Quartò. Serenissima patiter & piissima Regina Sancia Tertiaria circa annum 1324. (P. Philippi Aquerii Confessoris sui consilio, & operâ) plures hujusmodi miserabilium personarum centurias, ad veram Pœnitentiam Neapoli perductas, duobus Monasteriis [nempe S. Mariæ Magdalena, & S. Mariæ Ægyptiacæ] amplissimo proventu dotatis sub Fratrum Minorum regimine, Apostolicâ Auctoritate conclusit. Quæ Monasteria tamen successu temporis pro solis deputata sunt Virginibus Monialibus.

Quinto. Equites S. Sepulchri à glorioſissimis Christiani Nominis Ducibus (Balduino, & Godefrido) descendentes, purè à P. Guaridiano Jerosolymitano creantur. Cinguntur gladio, & torque aurea insigniuntur, siveque Nobilitate firmantur. Qui Equestris Ordo specialibus suis Constitutionibus regulatur.

Sextò. Ordo Ascensionis D. N. J. C. Regulam Fratrum Minorum sub invocatione S. FRANCISCI assumens; sed additis quibusdam Constitutionibus Habitum variando, novam quodammodo Religionem constituit. De qua maximè agit Wading. Tom. 1. Annal. ubi omnes Congregationes, (quæ in Ordine FF. Min. numerantur) clare recenser,

Septimò. Ordini Equitum Militia Christi initium dedit P. Stephanus Minorita. ex Prov. Lusitan. Regis Dionysii Minister fidelissimus, Consiliarius, Confessarius, à Clemente V. creatus Episcopus Portuensis in Lusitania. Deinde ob suas eximias virtutes ab eodem Christi Vicario summè commendatus, ad Ecclesiæ Ulyssiponensis Insulam assumptus. Cum is anno 1313. ad ipsum Clementem Regius

Regius Orator venisset pro Commandis Temporiorum tunc extictorum impetrandis; ex ejus consilio, novus Ordo, sub titulo: Equitum Militiae Christi, institutus est à Rege Lusitaniæ; cum annexione Commendarum prædictarum & Confirmatione Apostolicâ Joannis XXII. additâ speciali Bullâ: *Cum horum bonorum. Eccl. datâ. 14. Martii. 1319.*

Qui plures Ordines, Congregationes, Confraternitates, piæque perpetuæ memoriæ Fundationes ex hac III. Seraphica Vinea, tanquam tot novos palmites desiderat: consulat *Historica prolog. Menol. S. Franc. sub finem.*

§. II.

Quantum ad Hierarchicam Dignitatem Personarum, à quibus Habitus Tertiæ Ordinis S. FRANCISCI assumptus est; nulla est in Statu Ecclesiastico Gradus Excellentia: quæ de eo, & de qua vicissim Tertius hic Seraphicus Ordo gloriari non possit.

*Summi Pontifices ex III. Ordine
S. FRANCISCI.*

Ex summis Pontificibus Ordinem III.
S. Franc. de Pœn. suscepérunt.

CLI. **G**regorius IX. Erat hic oriundus de civitate Anagniæ, Hugolinus ante dictus. Tristerii de Comitibus Signie Filius, Episcopus Ostiensis, & Veliternus, Innocentii III. Nepos. Creatus Romæ, & coronatus ad S. Petrum 5. Kal. April. 1227. Creavit Cardinales 13. Chronica & Scriptores Ordinis ipsum mirè commendant de sanctitatis commercio, quod cum S. Francisco, ejusque Sociis & Fratribus perennavit, quorum Habitum ad excellentiores fines sæpius portavit, Apostolicam suam Dignitatem, sùmque Majestatem sub paupere cucullo abscondit. Ss. FRANCISCUM, Antonium, & Elizabetham canonizavit, plurimaque præ-

stit. Ob quæ meritò dicat Ordo Seraphicus, illum fuisse suum Pontificem. Vixit in Pontificatu Annos 14. Menses 5. dies 10. quibus Jus Canonicum suis Decretalibus clarissimè instruxit. Obiit Romæ 11. Kal. Septemb. 1241. Corpus ejus sepultum est in Basilica S. Petri. Ita *Lancelot. in Bullar. Chron. Rhetnecc. in Biante. Sann. Fortun. Huber. fol. 211.*

Martinus IV. Sanctitatem suam beatâ morte, crebrisque miraculis ad Sepulchrum suum editis testatam fecit. Fuit is natione Gallus, ex Brya, nobili Monpinciorum Familia originem trahens. S. R. E. Cardinalis, titulo S. Cæciliæ, Legatus Apostolicus in Gallia, quando ad summi Pontificatûs apicem fuit electus. Fuit autem vir optimus, & integrissimus, Ecclesiasticæ Auctoritatis Propugnator acerrimus, in ædificando magnificus, in Pauperes, & Nobiles calamitatibus oppressos munificentissimus. Quanti æstimaverit Ordinem Fratrum Minorum; non modò constat ex eo; quòd Generalibus & Provincialibus dederit auctoritatem, nomine S. R. Ecclesiæ instituendi Syndicos, sed etiam, quòd ante mortem Religioso Ordinis Habitum vestiri, & in eodem sepeliri voluerit, sùmque corpus Assisium ad S. FRANCISCI Ecclesiam transferri mandaverit, relicto inter alios Jacobo Sabello Cardinale, Testamenti sui Executore. Qui dum ad summi Pontificatûs honorem ascendit sub nomine Honorii III. etiam quoad hoc voluit ultimam Sancti Pontificis voluntatem impleri, scriptis Perusium litteris: nam ibidem obiérat Martinus IV. anno 1285. Translationem hanc ægre tulerunt Perusini, nolentes sanctum corpus à se dimittere, sed in Cathedrali Ecclesia S. Laurentii apud se sepelendum curaverunt; cùmque post annos aliquot Templum repararetur: inventum est idem corpus omnino integrum, Habitusque Minoriticus, in quo sepultus erat, omnino il-

la-